

SỨC KHỎE TRẺ EM

CHƯƠNG TRÌNH PHÒNG CHỐNG TIÊU CHẢY

Trình bày: BS.CKI. Nguyễn Văn Thịnh

MỤC TIÊU HỌC TẬP

1. Nêu khái niệm
2. Mô tả dấu hiệu và cách nhận định
3. Phân loại bệnh
4. Nêu hướng xử trí

ĐẠI CƯƠNG

- Rất thường gặp ở trẻ em
- Đa số do virus
- Tác hại:
 - Tiêu chảy cấp: mất nước
 - Tiêu chảy kéo dài: suy dinh dưỡng
- Điều trị chủ yếu: bù dịch

KHÁI NIỆM

- Tiêu chảy:
 - Phân lỏng: phân không đóng khuôn
 - Số lần đi tiêu: > 3 lần/ngày
- Tiêu chảy cấp: tiêu chảy < 14 ngày
- Tiêu chảy kéo dài: tiêu chảy ≥ 14 ngày

NGUYÊN NHÂN

- Virus: Rotavirus, Adenovirus
- Vi trùng: E. coli, Shigella, Campylobacter
- Đơn bào: Giardia, Amib
- Sai lầm trong chế độ ăn
- Biến chứng của các bệnh khác

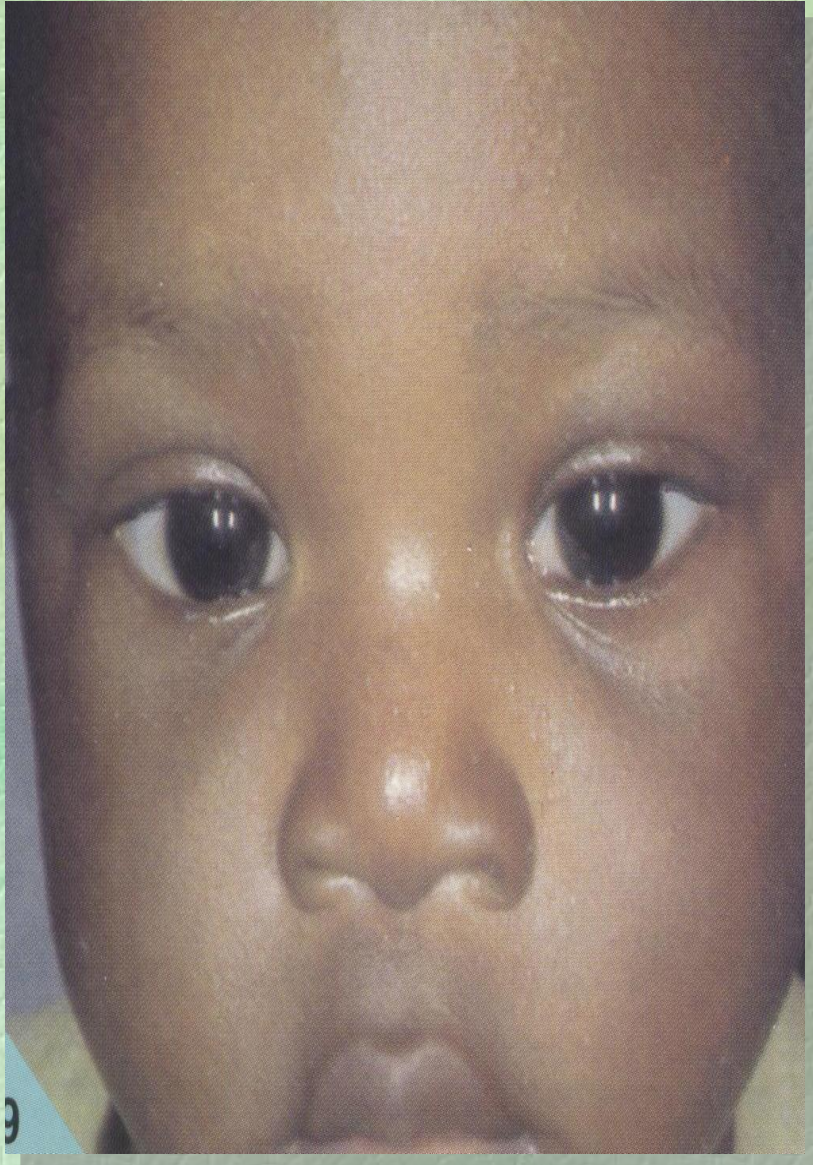
TRIỆU CHỨNG TOÀN THÂN

Dấu hiệu	Mất nước nặng	Có mất nước
Li bì khó đánh thức	✓	
Vật vã kích thích		✓
Khát uống háo hức		✓

DẤU HIỆU MẮT TRƯNG

- Mắt thâm quầng, sâu
- Mắt vẻ long lanh
- Giảm nhanh nhạy
- Hỏi người chăm sóc

DẤU HIỆU MẮT TRÙNG

DẤU VÉO DA

- Vị trí:

- Bề ngoài cơ thẳng bụng, ngang rốn

- Thao tác:

- Dùng lòng ngón cái và ngón trỏ, nhắc toàn bộ lớp da và mô dưới da

- Véo theo chiều dọc

- Nhận định:

- Mất nhanh: buông ra mất ngay

- Mất chậm: còn thấy trong vòng 2 giây

- Mất rất chậm: còn thấy sau 2 giây

DẦU VÉO DA

DẦU VÉO DA

CÁC DẤU HIỆU KHÁC

- Mạch nhanh
- Nhịp thở nhanh
- Tay chân lạnh ẩm
- Thóp trước lõm sâu
- Khóc không có nước mắt
- Miệng lưỡi khô
- Nước tiểu giảm

CÁC DẤU HIỆU CẦN NHỚ

PHÂN LOẠI MẤT NƯỚC

CÓ ≥ 2 TRONG CÁC DẤU HIỆU

- Không uống /không bú được
- Li bì hoặc khó đánh thức
- Mắt trũng
- Nếp véo da mắt rất chậm

MẤT NƯỚC NẶNG

CÓ ≥ 2 TRONG CÁC DẤU HIỆU

- Vật vã kích thích
- Khát, uống háo hức
- Mắt trũng
- Nếp véo da mắt chậm

CÓ MẤT NƯỚC

- Không có các dấu hiệu trên

KHÔNG MẤT NƯỚC

PHÂN LOẠI TIÊU CHẢY KÉO DÀI - LÝ

- Tiêu chảy ≥ 14 ngày và:
- Có mất nước hoặc mất nước nặng

TIÊU CHẢY KÉO DÀI NẶNG

- Tiêu chảy ≥ 14 ngày và:
- Không mất nước

TIÊU CHẢY KÉO DÀI

- Tiêu chảy và:
- Phân có máu

LÝ

MỤC TIÊU ĐIỀU TRỊ

BÙ DỊCH

Dựa vào phác đồ

GIẢM MỨC ĐỘ TIÊU CHẢY

Bổ sung kẽm

ĐIỀU TRỊ NGUYÊN NHÂN

Dựa vào tác nhân

DỰ PHÒNG SUY D. DƯỠNG

Tăng cường dinh dưỡng

PHÁC ĐỒ BÙ DỊCH

**MẤT NƯỚC
NẶNG**

L. Ringer

- 30ml/kg/30'-70ml/2,5h
- 30ml/kg/1h-70ml/5h

**CÓ
MẤT NƯỚC**

ORS

- 75ml/kg
- 4 giờ

**KHÔNG
MẤT NƯỚC**

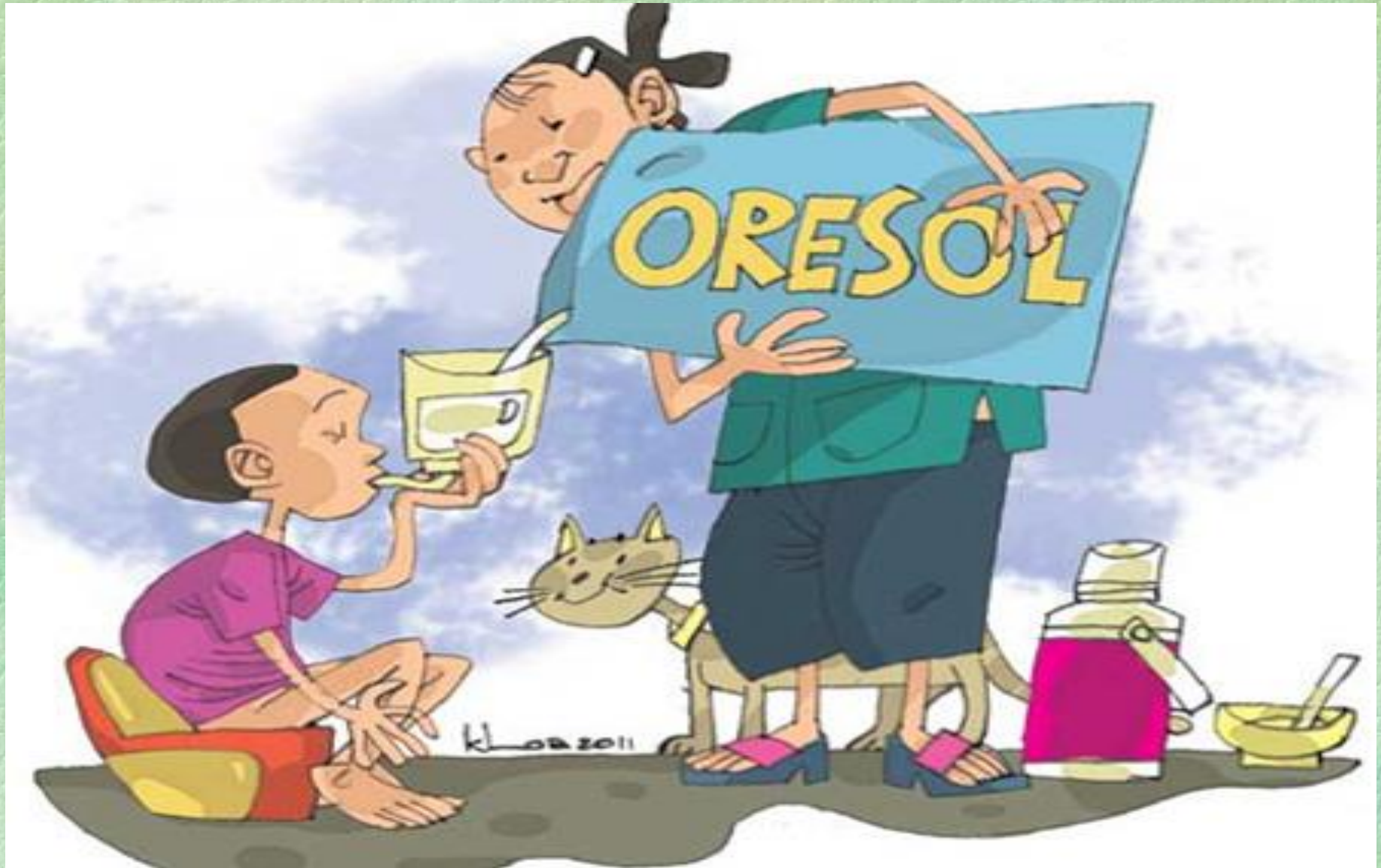
**Dịch bất
kỳ**

- 50-200ml
- Đến khi hết đi tiêu

BÙ DỊCH PHÁC ĐỒ A

Tuổi của trẻ	Lượng dịch cần bù	
	Sau mỗi lần đi tiêu	Trong ngày
< 24 tháng	50-100ml	500ml
2-10 tuổi	100-200ml	1.000ml
> 10 tuổi	Đến khi hết khát	2.000ml

BÙ DỊCH BẰNG ORESOL

BÙ DỊCH BẰNG ORESOL

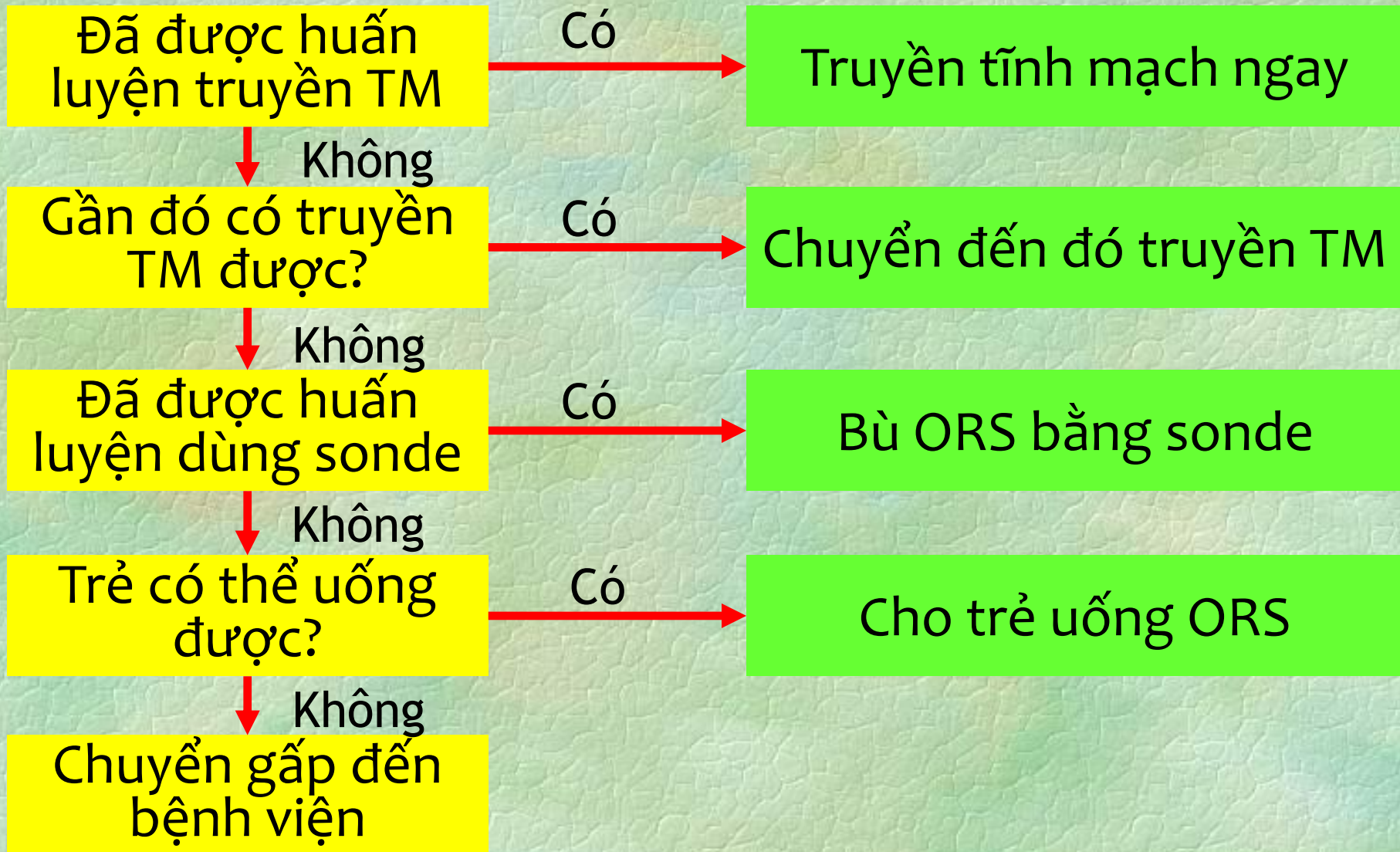

BÙ DỊCH PHÁC ĐỒ B

Tuổi của trẻ	Lượng dịch cần bù
< 4 tháng	200-400ml
Từ 4 – 12 tháng	400-700ml
Từ 1 – 2 tuổi	700-900ml
Từ 2 – 5 tuổi	900-1.400ml

Lượng ORS cần bù = Cân nặng * 75 (ml)

HƯỚNG XỬ TRÍ VỚI MẮT NƯỚC NẶNG

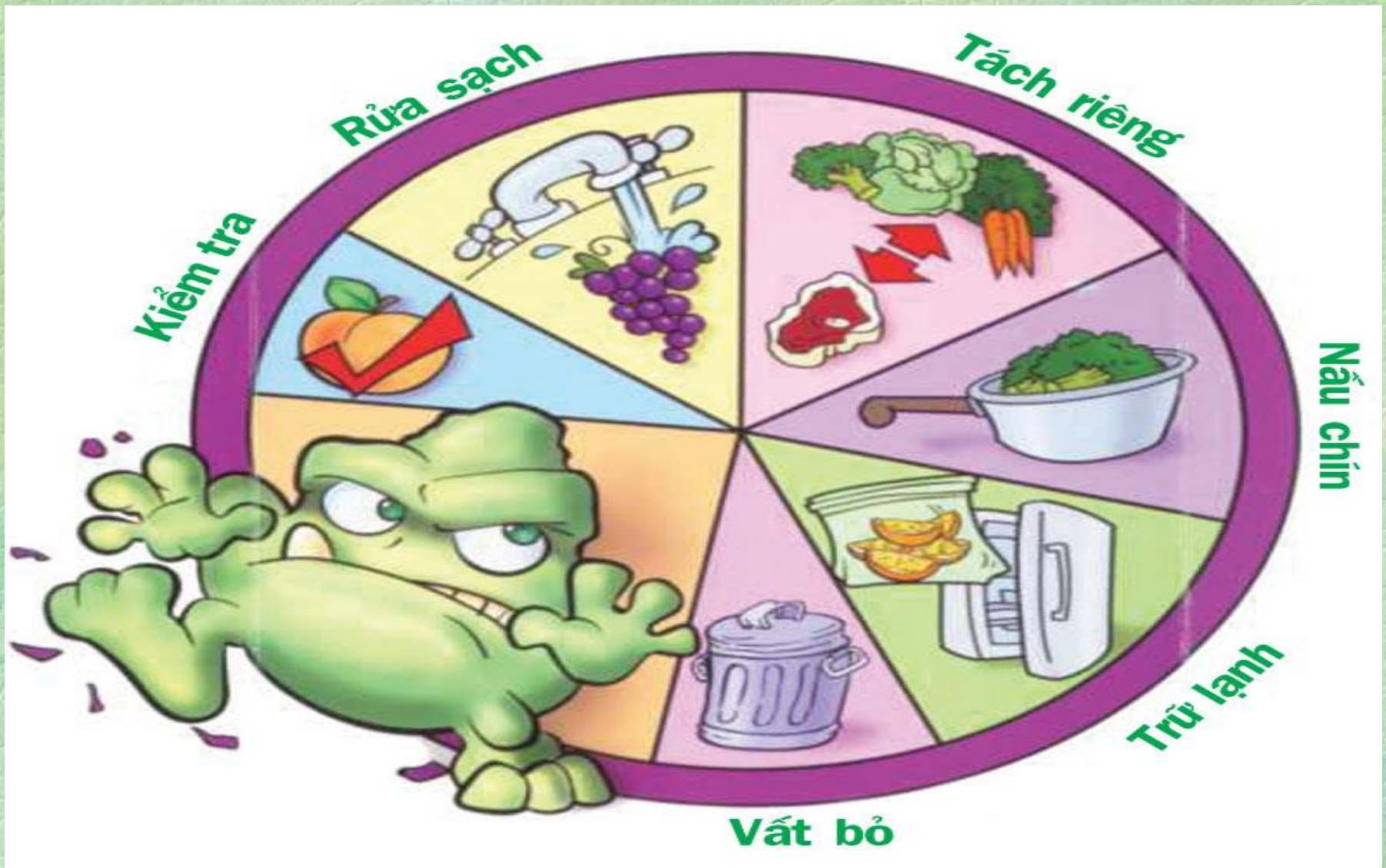
TỐC ĐỘ TRUYỀN DỊCH

Lượng dịch	< 12 tháng	Từ 1-5 tuổi
30ml/kg	1 giờ	30 phút
70ml/kg	5 giờ	2,5 giờ

ĐIỀU TRỊ BẰNG KHÁNG SINH

Tác nhân	Kháng sinh 1	KS thay thế
Vibrio cholera	Azithromycin	Erythromycin
Shigella	Ciprofloxacin	Ceftriaxone
Campylobacter	Azithromycin	
Ly amib	Metronidazole	
Giardia	Metronidazole	

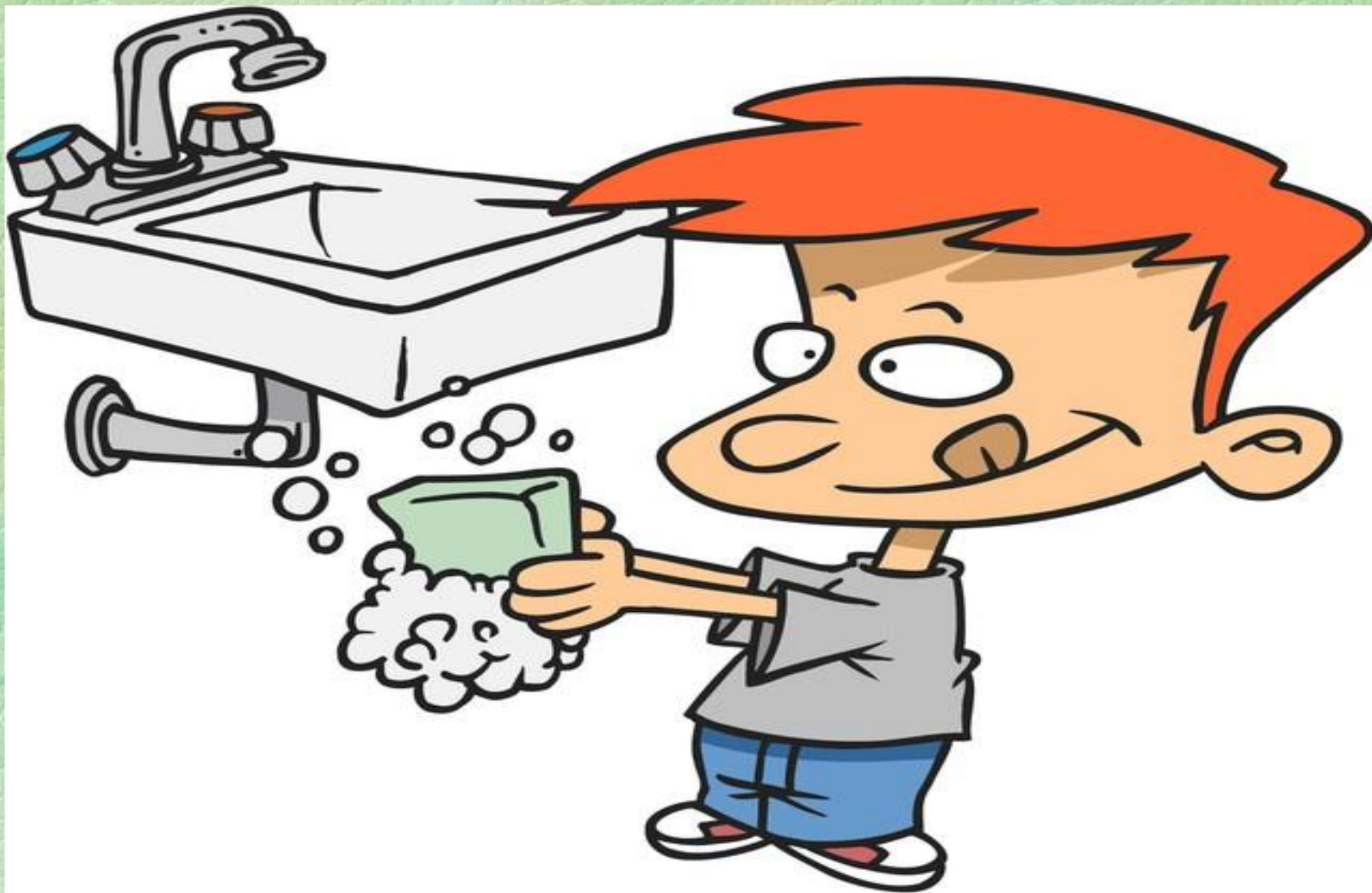
PHÒNG CHỐNG TIÊU CHẢY

PHÒNG CHỐNG TIÊU CHẢY

PHÒNG CHỐNG TIÊU CHẢY

PHÒNG CHỐNG TIÊU CHẢY

